ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN TIỂU HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG Ở TỈNH VÂN NAM, TRUNG QUỐC - BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM

Lý Lâm

Nghiên cứu sinh Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn

Tóm tắt: *Trong bối cảnh toàn cầu hóa và những thách thức về môi trường, kinh tế, xã hội, việc đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững (ESD) đóng vai trò then chốt trong việc trang bị cho thế hệ trẻ kiến thức, kỹ năng và thái độ cần thiết để xây dựng một tương lai bền vững. Bài viết này phân tích thực trạng và chính sách đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững tại tỉnh Vân Nam, Trung Quốc, nơi đã có những thành công đáng ghi nhận, tập trung làm rõ các yếu tố then chốt tạo nên thành công như chương trình giáo dục tích hợp nội dung về phát triển bền vững, đầu tư cơ sở vật chất hiện đại và bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên.. Kết quả nghiên cứu cho thấy sự thành công của chương trình đào tạo ở tỉnh Vân Nam, minh chứng qua tỷ lệ giáo viên tích hợp nội dung phát triển vền vững tăng, sự tự tin của giáo viên mới tốt nghiệp khi giảng dạy về phát triển bền vững được nâng cao và sự hình thành các mô hình trường học bền vững. Từ đó, tác giả cũng rút ra những bài học kinh nghiệm quý báu từ mô hình đào tạo ở tỉnh Vân Nam, có thể vận dụng vào bối cảnh giáo dục Việt Nam.*

Từ khóa: *Đào tạo giáo viên tiểu học, EDS Trung Quốc, giáo dục phát triển bền vững.*

Nhận bài ngày 15.12.2024; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 20.02.2025
Liên hệ tác giả: Lý Lâm; email: 523063565@qq.com

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, suy giảm tài nguyên, và bất bình đẳng xã hội, phát triển bền vững đã trở thành một trong những đặt điểm trung tâm trong các chính sách và hành động toàn cầu. Trong đó, giáo dục vì sự phát triển bền vững (ESD) đóng vai trò nổi bật trong việc trang bị cho thế hệ trẻ những kiến thức, kỹ năng và thái độ cần thiết để giải quyết các vấn đề toàn cầu. Việc giáo dục học sinh từ những cấp học đầu tiên về trách nhiệm xã hội và bảo vệ môi trường đóng vai trò then chót trong việc thúc đẩy các mục tiêu phát triển bền vững.

Giáo viên tiểu học được xem như những người gieo mầm đầu tiên cho sự phát triển của học sinh. Học sinh tiểu học là đối tượng dễ tiếp nhận và hình thành thói quen, giá trị sống. Do đó, việc đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững là điều cần thiết để giúp thế hệ trẻ được trang bị kiến thức và ý thức trách nhiệm với cộng đồng, môi trường. Trung Quốc đã đạt được những thành tựu đáng kể trong việc tích hợp giáo dục phát triển bền vững vào chương trình đào tạo giáo viên. Các chính sách đầu tư cải thiện cơ sở vật chất, tổ chức các khóa bồi dưỡng chuyên sâu, và tích hợp phát triển bền vững vào giảng dạy là những yếu tố đã mang lại hiệu quả cao. Đây là những kinh nghiệm mà Việt Nam có thể học hỏi và áp dụng để nâng cao chất lượng giáo dục quốc gia.

Nghiên cứu vấn đề giáo dục phát triển bền vững ở Trung Quốc được nhiều quốc gia trên thế giới quan tâm bàn luận. Tiêu biểu có thể kể đến Zou Tailong Shuang Xiaoyu với *"Giữ một, tìm nhiều": phương án thứ ba và lộ trình xây dựng mô hình đào tạo giáo viên tiểu học trước khi đi làm*" [1]. Qingqing Han với "*Giáo dục phát triển bền vững và giáo dục biến đổi khí hậu ở Trung Quốc: Báo cáo tình hình*" [2]. Yuqing Geng, Nan Zhao (2020), "*Đo lường sự phát triển giáo dục đại học bền vững: Bằng chứng từ Trung Quốc*" [3]. Bài viết "*Giáo dục đạo đức cho phát triển bền vững: So*

sánh nhận thức của giáo viên đại học ở Trung Quốc và Pakistan" của nhóm học giả người Trung Quốc, Tây Ban Nha và Pakistan [4]. Các công trình trên đều đã chỉ ra rằng giáo dục vì sự phát triển bền vững (ESD là một lĩnh vực quan trọng trong cải cách giáo dục của Trung Quốc. Vì giáo viên đóng vai trò then chốt, nên việc biết và phát triển một công cụ hiệu quả và dễ sử dụng để khai thác niềm tin của giáo viên là điều cần thiết. Quốc gia này đã đạt được nhiều thành tựu về giáo dục phát triển bền vững, rất nhiều nghiên cứu đã so sánh thực trạng của mô hình giáo dục này ở Trung Quốc với các quốc gia khác, tuy nhiên, việc nghiên cứu cụ thể về đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng này tại Trung Quốc và so sánh với Việt Nam còn khá hạn chế. Bài viết đã khai thác kinh nghiệm của Trung Quốc để tìm ra những bài học cho Việt Nam, xây dựng một mô hình đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững phù hợp với điều kiện của Việt Nam.

2. NỘI DUNG

2.1. Cơ sở lý luận và bối cảnh nghiên cứu

Phát triển bền vững (Sustainable Development) được định nghĩa là sự phát triển đáp ứng nhu cầu của thế hệ hiện tại mà không ảnh hưởng đến khả năng đáp ứng nhu cầu của các thế hệ tương lai (United Nations, 1987) [5]. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và biến đổi khí hậu, giáo dục vì sự phát triển bền vững (Education for Sustainable Development - ESD) trở thành yếu tố then chốt giúp hình thành các cá nhân có kiến thức, kỹ năng và thái độ phù hợp để đối mặt với những thách thức toàn cầu (UNESCO, 2017) [6]. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, biến đổi khí hậu, suy giảm tài nguyên và bất bình đẳng xã hội, các cơ sở khoa học và pháp lý quốc tế – như Báo cáo Brundtland (1987) và khung tiêu chí của UNESCO (2017) – đã khẳng định tầm quan trọng của phát triển bền vững. Việc đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng này không chỉ nhằm trang bị kiến thức chuyên môn mà còn góp phần hình thành ý thức bảo vệ môi trường, trách nhiệm xã hội và phát triển kinh tế xanh ngay từ những năm đầu đời học tập. Là người truyền đạt các giá trị sống cơ bản, giáo viên tiểu học giữ vai trò quyết định trong việc định hình tư duy và hành vi của thế hệ trẻ, từ đó góp phần tạo nền tảng cho sự phát triển bền vững của xã hội. Theo nghiên cứu của Tilbury (2011), giáo viên có vai trò làm câu nối giữa lý thuyết và thực tiễn phát triển bền vững. Điều này đòi hỏi họ phải được trang bị những kỹ năng và kiến thức chuyên môn, đồng thời có khả năng tích hợp các giá trị bền vững vào hoạt động giảng dạy [7].

Ở Vân Nam có nhiều cơ sở đào tạo giáo viên tiểu học, trong đó Đại học Sư phạm Vân Nam (Yunnan Normal University) là một trong những cơ sở đào tạo giáo viên theo định hướng ứng dụng, cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao, các sản phẩm nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội cho tỉnh và các khu vực lân cận. Đại học Sư phạm Vân Nam hiện có 2.452 giảng viên và hơn 38.000 sinh viên ở các bậc đào tạo khác nhau, đóng góp quan trọng vào việc cung cấp nguồn nhân lực giáo viên cho tỉnh và khu vực lân cận [8]. Tuy nhiên, công tác đào tạo giáo viên nơi đây cũng đang gặp nhiều vấn đề do tác động của tỷ lệ sinh giảm đến nguồn cung giáo viên. Số liệu của Bộ Giáo Trung Quốc công bố năm 2023 cho thấy, Trung Quốc đã đạt được những bước tiến đáng kể trong việc nâng cao trình độ học vấn của giáo viên. Đến năm 2023, 78% giáo viên tiểu học và 93% giáo viên trung học cơ sở trên toàn quốc có bằng cử nhân hoặc cao hơn. Tỷ lệ giáo viên có chức danh chuyên môn cao cũng tăng đáng kể, bao gồm việc thành lập các vị trí giáo viên cao cấp ở các trường tiểu học và trung học [8]. Tuy nhiên, Trung Quốc có 107 triệu học sinh tiểu học vào năm 2022, giảm khoảng 1 triệu so với năm 2021, đến năm 2035, nước này sẽ dư thừa khoảng 1,5 triệu giáo viên tiểu học và 370.000 giáo viên trung học cơ sở [9]. Điều này đặt ra thách thức trong việc điều chỉnh chính sách đào tạo và tuyển dụng giáo viên để phù hợp với nhu cầu thực tế. Ngoài ra, tình trạng thiếu hụt giáo viên trong một số môn học cũng là một vấn đề nan giải. Theo số liệu thống kê do Bộ Giáo dục Trung Quốc công bố vào tháng 7/2022, quốc gia này thiếu khoảng 120.000 giáo viên Thể dục trên toàn quốc [10]. Điều này cho thấy sự cần thiết trong việc điều chỉnh và bổ sung nguồn lực giáo viên để đáp ứng nhu cầu giáo dục đa dạng.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp thu thập tài liệu: Để đạt được mục tiêu nghiên cứu, tác giả đã thu thập các tài liệu công bố chính thức của Bộ Giáo dục Trung Quốc, Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam, các báo cáo

chính sách, bài báo khoa học, và tài liệu chuyên ngành liên quan đến đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững ở Trung Quốc.

Phương pháp nghiên cứu so sánh: Sử dụng để rút ra những bài học kinh nghiệm thích hợp với bối cảnh Việt Nam.

Các dữ liệu được phân tích theo hướng định tính và định lượng nhằm đạt được độ chính xác cao nhất.

2.3. Kết quả và phân tích

Việc đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững tại tỉnh Vân Nam, Trung Quốc được triển khai qua trong nhiều năm qua nhằm trang bị cho học viên những kiến thức và kỹ năng cần thiết để thúc đẩy phát triển bền vững trong giáo dục.

2.3.1. Về nội dung giáo dục vì sự phát triển bền vững

Trung Quốc đã thực hiện các bước đi chiến lược để tích hợp giáo dục vì sự phát triển bền vững (Education for Sustainable Development - ESD) vào hệ thống đào tạo giáo viên, đặc biệt là trong bối cảnh yêu cầu phát triển bền vững trở thành ưu tiên hàng đầu trên toàn cầu. Các nội dung liên quan đến bảo vệ môi trường, phát triển kinh tế bền vững và giải quyết các vấn đề xã hội đã được đưa vào chương trình đào tạo giáo viên ở nhiều cấp độ khác nhau [11]. Các nội dung tích hợp bao gồm: *Thứ nhất, bảo vệ môi trường*: Chương trình đào tạo giáo viên đã bổ sung các nội dung về biến đổi khí hậu, quản lý tài nguyên thiên nhiên và bảo tồn đa dạng sinh học. Các khóa học thực hành được thiết kế nhằm nâng cao nhận thức của giáo viên về các vấn đề môi trường và cách tích hợp chúng vào bài giảng. Cụ thể, trong các môn học như khoa học và địa lý, học viên được hướng dẫn cách sử dụng tài liệu học tập liên quan đến bảo vệ môi trường để giảng dạy hiệu quả. *Thứ hai, phát triển kinh tế bền vững:* Học viên được đào tạo để hiểu và truyền tải các khái niệm về phát triển kinh tế bền vững, như việc sử dụng hợp lý tài nguyên, tiêu dùng có trách nhiệm và các chiến lược giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường. Một số chương trình học tập tập trung vào mối quan hệ giữa tăng trưởng kinh tế và công bằng xã hội, qua đó giáo viên được trang bị kiến thức để dạy học sinh hiểu về tầm quan trọng của phát triển kinh tế bền vững. *Thứ ba, các vấn đề xã hội:* Nội dung về bất bình đẳng xã hội, bình đẳng giới và hòa nhập xã hội đã được tích hợp vào chương trình đào tạo. Học viên được khuyến khích tổ chức các hoạt động giúp học sinh nhận thức và giải quyết các vấn đề xã hội. Đặc biệt, học viên được đào tạo cách ứng phó với các vấn đề xã hội phức tạp trong lớp học, như xung đột văn hóa, bất bình đẳng giáo dục và bạo lực học đường. Học viên tốt nghiệp phải có khả năng tích hợp các nội dung trên vào chương trình giảng dạy ở cấp tiểu học, đảm bảo học sinh tiếp cận được với các khái niệm này từ sớm.

2.3.2. Về phát triển chương trình giảng dạy tích hợp

Giáo viên được khuyến khích thiết kế các bài học liên môn, trong đó các yếu tố của phát triển bền vững như bảo vệ môi trường, công bằng xã hội, và kinh tế bền vững được tích hợp vào các môn học chính. Điều này giúp học sinh nhận thức rõ mối liên hệ giữa các khía cạnh khác nhau của phát triển bền vững và cuộc sống hàng ngày. Ứng dụng vào môn học như Khoa học dạy về biến đổi khí hậu, sử dụng năng lượng tái tạo, và bảo tồn đa dạng sinh học. Với môn Địa lý, giáo viên phân tích tác động của hoạt động con người lên môi trường và nghiên cứu các giải pháp bền vững cho các khu vực khác nhau. Với môn Văn học, giáo viên sử dụng các tác phẩm văn học để thảo luận về giá trị đạo đức, ý thức bảo vệ môi trường, và sự đoàn kết xã hội. Chương trình giảng dạy tích hợp giúp học sinh phát triển tư duy phản biện, hiểu rõ hơn các vấn đề toàn cầu, và có khả năng đưa ra giải pháp sáng tạo. Giáo viên đóng vai trò là người dẫn dắt, kết nối kiến thức lý thuyết với thực tiễn.

2.2.3. Đầu tư, hỗ trợ từ Chính phủ

Cải thiện cơ sở vật chất và phát triển tài liệu học tập phục vụ giáo dục phát triển bền vững: Bộ Giáo dục Trung Quốc đã tăng cường đầu tư vào cơ sở vật chất giáo dục, bao gồm việc xây dựng và nâng cấp các phòng học, thư viện và phòng thí nghiệm nhằm tạo môi trường thuận lợi cho việc giảng dạy ESD. Chính phủ Trung Quốc đầu tư đáng kể cho hoạt động giáo dục thể chất và thẩm mỹ ở trường học, với số lượng giáo viên dạy thể dục và giáo dục thẩm mỹ lần lượt đạt gần 600.000 và 750.000 vào năm 2020 [12]. Ngoài ra, Bộ Giáo dục Trung Quốc đã tài trợ cho việc biên soạn và phân phối các tài liệu học tập liên quan đến ESD, bao gồm sách giáo khoa, tài liệu hướng dẫn giảng

dạy và các nguồn tài nguyên điện tử. Điều này nhằm đảm bảo giáo viên và học sinh có quyền truy cập vào các nguồn thông tin chất lượng về phát triển bền vững.

Thành lập các trung tâm đào tạo giáo viên chuyên sâu về phát triển bền vững: Chính phủ Trung Quốc đã thiết lập các trung tâm đào tạo giáo viên chuyên sâu về ESD tại các tỉnh như Vân Nam và Quảng Đông. Các trung tâm này được thiết lập nhằm cung cấp chương trình đào tạo đồng bộ, nâng cao năng lực giảng dạy ESD cho giáo viên, và đảm bảo rằng các nguyên tắc phát triển bền vững được tích hợp hiệu quả vào chương trình giáo dục.

Hỗ trợ từ chính sách, chiến lược và tài chính trong việc thúc đẩy ESD: Chính phủ Trung Quốc đã ban hành nhiều chính sách và chiến lược nhằm thúc đẩy ESD trong hệ thống giáo dục. Ngoài việc đầu tư vào cơ sở vật chất và tài liệu học tập, chính phủ còn cung cấp hỗ trợ tài chính cho các chương trình đào tạo giáo viên, bao gồm học bổng, trợ cấp và các khoản tài trợ khác, nhằm khuyến khích giáo viên tham gia các khóa đào tạo về ESD. Sự đầu tư và hỗ trợ từ chính phủ Trung Quốc đã tạo nền tảng vững chắc cho việc tích hợp ESD trong đào tạo giáo viên tiểu học. Việc cải thiện cơ sở vật chất, phát triển tài liệu học tập, thành lập các trung tâm đào tạo chuyên sâu và hỗ trợ tài chính đã góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, hướng tới mục tiêu phát triển bền vững.

2.2.4. Hợp tác quốc tế trong ESD

Trung Quốc đã phối hợp chặt chẽ với các tổ chức quốc tế như UNESCO để xây dựng và triển khai các chương trình đào tạo giáo viên tích hợp nội dung phát triển bền vững. Một ví dụ điển hình là chương trình "UNESCO Chair on Education for Sustainable Development" giúp nâng cao năng lực giảng dạy của giáo viên và cải thiện chương trình giảng dạy ESD. Ngoài ra, Trung Quốc tổ chức các hội thảo quốc tế để chia sẻ kinh nghiệm và tiếp thu kiến thức từ các chuyên gia hàng đầu thế giới. Những chương trình trao đổi giáo viên giữa Trung Quốc và các quốc gia khác cũng được triển khai, giúp giáo viên có cơ hội học hỏi cách tiếp cận ESD từ các hệ thống giáo dục tiên tiến. Các cơ sở giáo dục đào tạo giáo viên tại Trung Quốc đã sử dụng tài liệu và nguồn học liệu từ các dự án ESD quốc tế, kết hợp với công nghệ hiện đại để tạo ra môi trường học tập tiên tiến.

2.2.5. Một số kết quả đạt được

Tỷ lệ giáo viên tích hợp thành công nội dung ESD tăng đáng kể: Theo Báo cáo của Bộ Giáo dục Trung Quốc (MOE, 2020), việc áp dụng các chuẩn đầu ra trong đào tạo giáo viên đã dẫn đến kết quả tích cực. Tỷ lệ giáo viên tích hợp thành công các nội dung giáo dục phát triển bền vững (ESD) vào giảng dạy tăng 40% so với giai đoạn trước [13]. Sự gia tăng này phản ánh hiệu quả của việc tích hợp ESD vào chương trình đào tạo. Các giáo viên đã được trang bị tốt hơn về kiến thức, kỹ năng và phương pháp sư phạm để đưa các yếu tố phát triển bền vững vào bài giảng. Điều này cũng chứng tỏ rằng chương trình đào tạo đã chuyển từ lý thuyết sang thực tiễn một cách hiệu quả.

Sự tự tin của giáo viên mới tốt nghiệp trong việc giảng dạy ESD:

Kết quả khảo sát từ Đại học Sư phạm Vân Nam cho thấy 85% sinh viên khi tốt nghiệp cảm thấy tự tin khi giảng dạy các nội dung liên quan đến phát triển bền vững. Mức độ tự tin cao này là kết quả trực tiếp của việc thiết kế chương trình đào tạo tập trung vào thực hành và phương pháp sư phạm hiện đại, như học tập dựa trên dự án và học tập qua trải nghiệm. Sự tự tin cũng đến từ việc giáo viên được đào tạo cách đánh giá toàn diện, không chỉ dựa trên kiến thức mà còn trên thái độ và hành vi của học sinh. Khảo sát này cho thấy sự thành công của các khóa đào tạo trong việc chuẩn bị cho giáo viên đối mặt với các yêu cầu thực tế trong lớp học.

Các mô hình trường học bền vững làm hình mẫu thực tiễn: Các mô hình trường học bền vững tại Vân Nam, Trung Quốc đã trở thành hình mẫu, minh họa cách thực hiện hiệu quả các chuẩn đầu ra trong thực tế. Các trường học này không chỉ tích hợp nội dung ESD vào chương trình giảng dạy mà còn áp dụng các phương pháp quản lý bền vững, như tiết kiệm năng lượng, tái chế, và khuyến khích học sinh tham gia các hoạt động cộng đồng. Các trường học ở Vân Nam đã trở thành trung tâm thực hành cho giáo viên, nơi họ có thể học hỏi cách triển khai hiệu quả các nguyên tắc ESD trong môi trường thực tế. Việc xây dựng các trường học bền vững giúp tạo môi trường thực hành sống động, từ đó củng cố năng lực của giáo viên và đảm bảo rằng ESD không chỉ là lý thuyết mà còn được áp dụng thực tế. Các mô hình này cũng góp phần nâng cao nhận thức cộng đồng về phát triển bền vững. Học sinh tại các trường tiểu học được hưởng lợi từ phương pháp giảng dạy mới,

giúp phát triển ý thức trách nhiệm với cộng đồng và môi trường từ sớm. Các sáng kiến phát triển bền vững tại trường học lan tỏa ra cộng đồng, góp phần thúc đẩy các hành vi bền vững trong xã hội. Chương trình đã thiết lập một tiền lệ tốt cho việc cải tiến đào tạo giáo viên tại các khu vực khác ở Trung Quốc.

Kết quả từ chương trình đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững ở Vân Nam, Trung Quốc, đã chứng minh hiệu quả của các chuẩn đầu ra trong việc cải thiện chất lượng giáo dục. Tỷ lệ tích hợp nội dung ESD tăng, sự tự tin của giáo viên mới tốt nghiệp được nâng cao, và các mô hình trường học bền vững đã cung cấp một hình mẫu rõ ràng. Đây là những minh chứng quan trọng cho thấy sự đầu tư vào đào tạo giáo viên có thể tạo ra tác động lâu dài đối với cả hệ thống giáo dục và xã hội.

Mặc dù đã đạt được tiến bộ, qua khảo sát cũng đã chỉ ra rằng một số yếu tố của ESD chưa được tích hợp đầy đủ vào chương trình giảng dạy. Không phải tất cả giảng viên đều có đủ kiến thức và kỹ năng để triển khai ESD một cách hiệu quả. Một số chương trình đào tạo của một số cơ sở đào tạo khác vẫn nặng về lý thuyết, chưa cân bằng giữa nội dung học thuật và thực tiễn liên quan đến ESD. Điều này dẫn đến việc triển khai ESD không đồng bộ giữa các cơ sở đào tạo và ảnh hưởng đến hiệu quả chung của chương trình. Tại các khu vực khó khăn như vùng sâu, vùng xa, điều kiện cơ sở vật chất và hạ tầng còn hạn chế, làm giảm hiệu quả của việc triển khai các chương trình liên quan đến ESD.

2.3. Bài học kinh nghiệm cho Việt Nam

Việt Nam cần phát triển các chính sách giáo dục bám sát mục tiêu phát triển bền vững (SDGs) của Liên Hợp Quốc, đồng thời phù hợp với điều kiện kinh tế, xã hội và văn hóa trong nước.

Xây dựng chính sách phù hợp: Trung Quốc đã ban hành các chính sách hỗ trợ tích hợp ESD trong chương trình đào tạo giáo viên, đặc biệt tại các tỉnh như Vân Nam, nơi điều kiện phát triển còn hạn chế. Các chính sách được thiết kế linh hoạt, cho phép từng khu vực tùy chỉnh chương trình theo nhu cầu địa phương. Ở Việt Nam đã nhận ra tầm quan trọng này và đưa nội dung phát triển bền vững vào các chính sách giáo dục, tuy nhiên các chính sách hiện nay thường mang tính định hướng chung, thiếu hướng dẫn cụ thể cho từng cấp bậc hoặc lĩnh vực giáo dục, đặc biệt là trong đào tạo giáo viên. Để đạt được hiệu quả, cần sự hỗ trợ của Chính phủ trong việc thí điểm và nhân rộng các mô hình đào tạo tại trường sư phạm. Điều này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục mà còn thúc đẩy sự phát triển bền vững trên quy mô quốc gia.

Tích hợp ESD vào chương trình đào tạo sư phạm: Bộ Giáo dục và đào tạo đề ra khung chương trình thí điểm, bao gồm các mục tiêu và tiêu chí đánh giá. Các cơ sở giáo dục đào tạo giáo viên tiến hành nghiên cứu, đề xuất và xây dựng nội dung cụ thể phù hợp với tình hình thực tiễn. Thực hiện đánh giá thí điểm để có những điều chỉnh trước khi nhân rộng. Tổ chức các khóa bồi dưỡng chuyên môn định kỳ cho giảng viên và giáo viên tiểu học, tập trung vào các kỹ năng tích hợp ESD vào giảng dạy. Khuyến khích sự tham gia của các chuyên gia trong nước và quốc tế để chia sẻ kinh nghiệm và phương pháp giảng dạy tiên tiến.

Đầu tư cơ sở vật chất và công nghệ: Theo Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam, hơn 30% các cơ sở đào tạo giáo viên trên cả nước chưa đạt tiêu chuẩn về cơ sở vật chất để triển khai các chương trình giảng dạy tích hợp nội dung phát triển bền vững [14]. Việt Nam có thể học tập mô hình của Trung Quốc để nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên thông qua các chiến lược sau: *(i) Xây dựng trung tâm đào tạo chuyên sâu:* Thiết lập các trung tâm đào tạo giáo viên tiểu học tại các khu vực trọng điểm, với các phòng thí nghiệm, thư viện và không gian học tập sáng tạo. Tạo các mô hình trường học bền vững để giáo viên thực hành và nghiên cứu. *(ii) Ưu tiên đầu tư cho vùng sâu, vùng xa:* Phân bổ ngân sách ưu tiên nâng cấp cơ sở vật chất tại các cơ sở giáo dục đào tạo giáo viên ở vùng khó khăn. *(iii) Ứng dụng công nghệ trong đào tạo*: Xây dựng các khóa học trực tuyến về phát triển bền vững, cung cấp miễn phí cho giáo viên và sinh viên sư phạm. Tạo các ứng dụng học tập hỗ trợ giáo viên tự học và thực hành các nội dung liên quan đến ESD.

Tăng cường hợp tác quốc tế trong ESD: Để thúc đẩy giáo dục vì sự phát triển bền vững, Việt Nam cần tăng cường hợp tác quốc tế, học hỏi từ các mô hình thành công và triển khai các giải pháp phù hợp với bối cảnh trong nước. Thúc đẩy các chương trình trao đổi giữa Việt Nam và các quốc

gia có nền giáo dục tiên tiến như Trung Quốc, Nhật Bản, và các nước châu Âu. Những chương trình này không chỉ giúp giáo viên Việt Nam tiếp cận với các phương pháp giảng dạy hiện đại mà còn tạo cơ hội cho sinh viên sư phạm trải nghiệm thực tế giáo dục quốc tế. Tiếp thu và chuyển đổi các tài liệu học tập ESD quốc tế thành các tài liệu phù hợp với văn hóa và ngôn ngữ Việt Nam. Đồng thời, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ trong đào tạo giáo viên, như sử dụng hệ thống học liệu số và nền tảng trực tuyến quốc tế.

Chương trình đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững ở Vân Nam, Trung Quốc, mang lại nhiều bài học quan trọng cho Việt Nam. Để thực hiện hiệu quả, Việt Nam cần tập trung vào xây dựng chính sách, tích hợp nội dung ESD vào chương trình đào tạo, đầu tư cơ sở vật chất, nâng cao năng lực giáo viên và mở rộng hợp tác quốc tế. Những kinh nghiệm này không chỉ giúp cải thiện chất lượng giáo dục mà còn góp phần quan trọng vào việc đạt được các mục tiêu phát triển bền vững trên toàn quốc.

3. KẾT LUẬN

Qua nghiên cứu về đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng phát triển bền vững tại tỉnh Vân Nam, Trung Quốc cho thấy Vân Nam đã triển khai hiệu quả các chương trình đào tạo giáo viên với mục tiêu phát triển bền vững. Các trường học tại Vân Nam đã trở thành hình mẫu thực tiễn, minh họa cách áp dụng các chuẩn đầu ra vào giảng dạy, giúp nâng cao chất lượng giáo dục và nhận thức cộng đồng về phát triển bền vững. Để vận dụng những bài học kinh nghiệm từ Vân Nam vào công tác đào tạo giáo viên tiểu học tại Việt Nam, các giải pháp cụ thể và khả thi bao gồm: xây dựng chính sách phù hợp; tích hợp nội dung phát triển bền vững vào chương trình đào tạo; đầu tư cơ sở vật chất và công nghệ vàtăng cường hợp tác quốc tế. Việc phát triển đội ngũ giáo viên tiểu học đáp ứng mục tiêu phát triển bền vững không chỉ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục mà còn đóng vai trò quan trọng trong phát triển nguồn nhân lực tương lai. Giáo viên tiểu học là những người đầu tiên truyền đạt kiến thức, kỹ năng và giá trị sống cho thế hệ trẻ, từ đó định hình nhận thức và thái độ của các em đối với cộng đồng và môi trường. Đầu tư vào giáo dục phát triển bền vững cho giáo viên không chỉ là một yêu cầu cấp thiết mà còn là một chiến lược dài hạn, giúp Việt Nam hội nhập với xu thế giáo dục toàn cầu và đảm bảo phát triển bền vững trên mọi lĩnh vực.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Zou Tailong Shuang Xiaoyu, 2024,Giữ một, tìm nhiều": phương án thứ ba và lộ trình xây dựng mô hình đào tạo giáo viên tiểu học trước khi đi làm", *Tạp chí Khoa học của Trường Đại học Qinchal Minzu*, 邹太龙 双小雨, 2024年第4期,"守一而望多":小学教师职前培养模式的第三选择与建构路径, 中图分类号:G525.1, 文献标识码:A, 文章编号:1674-92272024 04-0162-11.
2. Qingqing Han (2015), *Education for Sustainable Development and Climate Change Education in China: A Status Report*, Journal of Education for Sustainable Development, Volume 9, Issue 1, https://doi.org/10.1177/0973408215569114, https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0973408215569114
3. Yuqing Geng,Nan Zhao (2020), *Measurement of sustainable higher education development: Evidence from China*, PLoS ONE 15(6): e0233747. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0233747 https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0233747
4. Tahseen Asif, Ouyang Guangming, Muhammad Asif Haider, Jordi Colomer, Sumaira Kayani, Noor ul Amin (2020), *Moral Education for Sustainable Development: Comparison of University Teachers' Perceptions in China and Pakistan*, Sustainability 2020, 12(7), 3014; https://doi.org/10.3390/su12073014, https://www.mdpi.com/2071-1050/12/7/3014
5. United Nations (1987), *Report of the World Commission on Environment and Development Our Common Future,* https://www.are.admin.ch/are/en/home/media/publications/sustainable-development/brundtland-report.html.

6. UNESCO (2017), *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Paris: UNESCO, ISBN:978-92-3-100209-0, DOI: https://doi.org/10.54675/CGBA9153
7. Tilbury, D., (2011), *Education for Sustainable Development: An Expert Review of Processes and Learning*. Paris: UNESCO, https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000191442.
8. https://studyinchina.io/dai-hoc-su-pham-van-nam] [http://en.moe.gov.cn/.
9. https://vn.prnasia.com/story/117558-11.shtml?utm_source=chatgpt.com.
10. http://en.moe.gov.cn/
11. http://en.moe.gov.cn/.
12. Yang Dongping, Yang Min, Huang Shengli (2020), Annual Report on Education Development in China, Publisher：Social Sciences Academic Press ISBN：978-7-5201-6545-7
13. https://dantri.com.vn/giao-duc/trung-quoc-tang-dau-tu-co-so-vat-chat-cho-giao-duc-the-chat-truong-hoc-20201215160305376.htm?utm_source=chatgpt.com.
14. Yang Dongping, Yang Min, Huang Shengli (2020), Annual Report on Education Development in China, Publisher：Social Sciences Academic Press ISBN：978-7-5201-6545-7
15. https://tapchigiaoduc.edu.vn/article/88251/211/doi-moi-can-ban-toan-dien-giao-duc-co-so-vat-chat-van-chua-dap-ung-nhu-cau/.

SUSTAINABLE-ORIENTED TRAINING FOR PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN YUNNAN PROVINCE, CHINA: IMPLICATIONS AND LESSONS FOR VIETNAM

Abstract: *In the context of globalization and the challenges posed by environmental, economic, and social issues, the training of primary school teachers in Education for Sustainable Development (ESD) plays a pivotal role in equipping the younger generation with the necessary knowledge, skills, and attitudes to build a sustainable future. This paper analyzes the current situation and policies regarding the training of primary school teachers in sustainable development in Yunnan Province, China, a region that has achieved notable successes. It focuses on elucidating the key factors contributing to this success, such as educational programs that integrate sustainable development content, investments in modern infrastructure, and the professional and pedagogical development of teachers. Research findings indicate the success of the training program in Yunnan Province, evidenced by an increased rate of teachers integrating sustainable development content, enhanced confidence among newly graduated teachers in teaching about sustainable development, and the establishment of sustainable school models. Consequently, the author also draws valuable lessons from the training model in Yunnan Province that can be applied to the educational context of Vietnam.*

Keywords: *Primary school teacher training, ESD China, sustainable development education.*